

Mythologia, Venise, 1567 - V, 08 : De Silenis

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[49-50\] : De Silenis](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre V

[Mythologia, Francfort, 1581 - V, 08 : De Silenis](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre V

[Mythologie, Paris, 1627 - V, 09 : Des Silenes](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre V

[Mythologie, Lyon, 1612 - V, 08 : Des Silenes](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - V, 08 : De Silenis, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 08/08/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/859>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4
Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 141r°-142v°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Silènes](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

mansa effigie, ac recte currentia. Hi manibus esse dicebantur aduncis, cornua habere in fronte, cum pars extrema simili ceteris caprarum. Scriptum reliquit Paul. in Atticis Euphemū Carthaginem in extremas Oceanī partes delatum multas desertas insulas invenisse, in unam quatum Satyridam vocatam cum tempestate coactus egressus esset, incolas rufos, & crudas habere intra clunes haud multò minores equinis, reperit. Dicebantur esse Satyri Bacchi locii, ut Sileni, sicuti testatur Plato in illo Epigram. in Satyrū;

Ego mihi visus sum quae Syphax Amulius

Atque et deinceps liber Naizetus.

Nam sum ego cornuti gratus seruus Dionysii.

Lobo pulchrarum flumina Naizetum.

10

Hos etiam conuitiorum amicos appellauit Nilus in eo carmine;

Parte nisi rorique quibus perire.

Omnis amat Satyros conuitiz.

Dicti sunt autem Satyri à salacitate, ve ait Theocr. enarrator: cum ait, testigo sit & titillatio ad Venerem. Hi cum essent seniores, dicebantur Sileni, ut ait Paul. in Att. Ac Nicandri enarrator non antiquiores fuisse Satyros vocatos scribit, sed ab antiquis Silenos dictos fuisse satyros hoc pacto, ut ex aliis annis exponitur. Atque ex hoc etiam iste Satyri, ac vero quos Satyros nos appellamus, antiqui nominarunt Silenos ab eo quod est Silixnia, quod conuitari significat. Hos tamen nonnulli arbitrabantur esse demonas, se pro Diis coluerunt. Scriptus Pomponius Mela insulas quasdam vicia Astartem Mauritaniz montem fuisse, in quibus per noctem lumina viderentur, cymbalorumque ac tympanorum, & fistularum & tibiarum strepitus auditetur, cum tamen nemo per diem cerneretur: quas insulas Satyri habitare creditisunt. Sic scriptum fuisse inuenimus in ea navigatione Annonis ducis Carthaginem, quim fecit ultra columnas Herulis in Libyx partibus, quam reversus Carthaginem in templo Saturni depositus, ut scripsit Arrhianus; nam prater extera auditu admirabilia hæc etiam in illa scriebantur; *Ex quo dulcissimi pueri etiam, et iugantes quibuscumque*
Ambozsum posse, sed et vix pueri, et iugantes quibuscumque
Ambozsum posse, sed et vix pueri etiam, et iugantes, qui postea adhuc iugantes, et nulli harres
quibuscumque posse, sed et vix pueri etiam, et iugantes. Tunc nulli harres posse. Donec ad magnum quendam sinum peruenimus, quem interpretes Vespere cornu vocari dixerunt: in quo alia erat insula, in quam egressi, nihil per diem, nisi syluam vi debamus. ut per noctem ignes permultos accensos, & vocem fistularum audiebamus, cymbalorumque ac tympanorum incredibilem strepitum, quare nos timor inuasit, in his enim locis magna Satyrorum multitudo habitare credebatur. Huiusmodi monstra cum aliquando mortalibus apparuissent, homines rudes & ad timorem propensi, minime considerantes naturam ean dem malignam & diuinam esse non posse, quicquid formidabile vel admirabile apparuerit pro Deo habuerunt. atque cum Satyri per sylvas credentur vagari, quibus zemera vel greges ferrent obuii, ne his nocerent, inter Deos pastorum illos retulerunt, at nunc de Silenis dicamus.

20

30

40

De Silenis.

Cap. VIII.

ATqui multi fuerunt etiam Sileni, sed unus præcipue inter illos exteris antiquior memoratur; qui cuius filius fuit, non constat; nisi quoddam
 Non ciuitate

Mythologiae

cluicata Malea Laconum natus est ut ait Paus. & Pindarus. at Catullus in Nyfa Indix ciuitate natum esse Silenum memorat ita in Argonauticis;

At parte ex alia florens volitabat Iacchus

Cum thyro Satyrorum, & Nyfignenis Silenis.

Ferunt præterea Silenum Bacchum educasse, ut testatur Orpheus in hymno
in Silenum hoc pacto;

Kneidion ē meliorum ἡραρίδος Bacchus efficiet,

Silens tamen aperte, ruderis natus ducet,

qui Silenus duxit, latrare possit ducas.

IO

Hæc audi Silene pater, Dionysii & alumne.

Optime Silene, & cunctis gratissime diuis.

Grate viris pariter cunctis, prædulcis & Horis.

Hunc scribit Lucianus in concilio Deorum senem fuisse, & caluum, & humum, & asino plerunque vteiem, brevis statura, corpore obeso ac ventricoso, auribus magnis & arrestis, tremulum, baculo innitentem. at plures
fuisse Silenos, & Dionysium ab iis educatum, scripsit Nicander in Alexipharmacis;

Si' s' erit ἀρπίτας οὐδελικτες δεύπει

Σιλενος ερπίτης πανίστις γέλαιος

20

Sic vbi sylvestres vuas pressere, Lyzi

Sileni comites cornuti, & patris alumni.

Hunc semper ferè ebrium fuisse inquit Virg. ita Eglog. sexta;

Chromis & Mnasylus in autro

Silenum pueri somno videre iacentem,

Inflatum hesterno venas ut semper Iaccho.

Hunc Satyri semper comitabantur, ut innuit in his Ouid. in 1. de arte aman.

Ebrius ecce senex pando delapius ascello.

Clamarunt Satyri surge age, surge pater.

Hic vna cum ipsis satyris semper ferè Bacchum sequebatur, ut est in lib. 4

30 Metamorph.

Bacchæ, Satyrique sequuntur.

Quique senex ferula titubantes ebrius artus

Suitinet, & pando non fortiter hæret ascello.

Fama est hunc Silenum à Mida vino in fontem quendam infuso caprum fuisse, quod vino maximè delectaretur, ut ait Paul. in Atticis, atque id ita scripsit Ouid. lib. xi. Metam.

Hunc assuta cohors Satyri, Bacchæq; frequentant:

At Silenus abest, titubantem annisque meroq;

Ruricolz cepere Phryges: vincitumq; coronis

40

Ad Regem duxere Midam.

Crediti sunt fuisse mortales Sileni, quippe quorū sepulchra spud Hebreos & Pergamenos ostenderentur, ut ait in posterioribus Eliacis Paus. at Scra-
bo lib. x. satyros, Silenos, Bacchos, Tityros, dæmonas fuisse scribit; qui,
ut crediderunt antiqui, ceterorum Deorum essent ministri. aliis memoriae
prodiderunt, quod Bacchus ætate confessos Silenos in Italia reliquit, cu ad
bellū aduersus Tar-senses exiturus esset; quibus mandauit ut vites curarent,
quo viui ferax efficeretur Italia, quare posteri statuas deinde Silenorum vi-
sus in vribus ferentes, ad perpetuam silenorum memoriam exixerunt, ut
testatus

testatus est Androction in libro de Sacrificiis secundo, & Dionysiacles. cum Ioui aduersus gigantes pugnanti opem taliasset Silenus, dicitur eius alius, quo in eo bello viuis fuerat, inter sidera Iouis beneficio locatus, & ex altera parte Arie consiliter, cuius mentionem fecit Aratus in his in libro de Signis aquarum & ventorum;

ταῦτα τοι φέντε μὲν τὰ λόγην ἀποδίδει
Ἄρχων Βρέφεις οὐτοὶ καρποὺς ἔνθεσθαι.
Ἄντι διάπολις Αστὴ φανταστικής αὔρας ταῖς
Ἄγριας, πάντας γεννᾷς εἰσερχομένης, θεού πάντας ταῖς,
Ἄλλοι διάπολις μάλιστα πολεμεῖσθαι.
Βούνας Βρέφεις, τέρπεις οὐρανούς εἴλαται
Καρποὺς μὲν καλλιτεχνούς, μάλιστα δέ τις φέντε.
Διάπολις θεούς παλέης εἰσερχομένη
Τάντας αρρενεῖς Θεοί, τοῖς θυμφενίοις διέρρειν
Ἄγριας εἴλαταις αύτοντας ιεράλλους ταῖς
Οὐρανούς γραπτούς τοῖς εἰδούσιοις προσώπαις.

10

Quæ carmina ita sunt à Russo Auieno latine versæ;

Conuenit hic etiam paruum Praesepe notare,
Id nubi nomen, quæ Cancro obvoluitur alto,
orescia docta dedit, quapropter denique Aselli
Suspice, quorum unus septem vicina Trioni
Astra adoleat: tepidum procul alter spectat in Austrum,
In medio quod nube quasi concrescit adacta,
Id Praesepe vocant. porro hoc praecepe repente
Si sese ex oculis procul auferat, ardeat autem
Congruis aetiis late rubor ignis Aselli:
Nequidquam tenues agitabunt flagra procellæ.

80

Alter enim eorum Asellorum est alias Sileni. at quoniam Auieni carmina parum Arati sententiam, vel certè summa cum difficultate, explicare mihi videntur, parumque cum Graeca elegantia conuenire, ego an illa latina facere & clarius exprimere possem experiar. Est autem Arati sententia, quod nubecula quedam in Cancri ostaco inter scapulas existens, habet utrinque stellas, quæ Aselli vocantur, quare illa iure dicitur Praesepe. Vbi igitur illa nubes pura & aperta videtur, futurum cœlum serenum significat, quod etiam inquit ita Theophrastus in libro de Signis futuræ serenitatis; *αἱ τοῦ οὐρανοῦ καταπληκτικοὶ λαβεῖται, οὐ ποτὲ παραπληκτικοὶ.* & Afini Praesepe cū purum splendidumque apparuerit, lignum est futura serenitatis. at versus Arati, quos latinos facio, ita se habent;

Hinc Praesepe nota: nubes illi parua videtur
In Boream surgens, ubi solent sidera Cancri:
Hoc propter geminæ volvuntur lumine stellæ
Pertenui, nec longinquæ nimis; haud camen illæ
Coniunctæ, spatioque vlnæ distare videntur.
Altera sit Boreæ propior, deuergit in Austrum
Altera: & hæ dicuntur Aselli, separat illas
In medio Praesepe: polo idque repente sereno
Ex oculis hominum vanescit, at hæ coeuntes
Fiunt vicinæ stellæ, & simul esse videntur,

30

40

Nn 3 Imbris

Mythologiae I.

Imbris immodis ut Iupiter arus rigabit.

Vbi igitur illa nubecula evanuerit, quam asini Praesepa vocavit Theophrastus; quod quidem accidie ob condensatum humorem, cum illa sit tenuis, ac debilis, illae duæ stellæ videntur fieri propinquæ, atque id futurum tempestatem significat. Illud autem sit, ut videantur congregari, quia corpus diaphanes vaporum in aquam propè versorum radios oculorum infringit, neque patitur frequentes ad rem conspectum perutnire, quare non potest comprehendendi vera distantia, atque hæc fabulose de Sileno, de quo eius Asino dicta sit. Hunc Bacchi comitem, senem, ventricosum, titubantemque dixerunt, quia vinum & ebrietas cum obesos faciat & ventricosos, tum caput plerunque grauat, & titubantes facit, & ad senectutem citius perducit; hæc enim omnia incommoda, & corporis turpitudines idcirco Bacchi comites fixerunt, quidam putarunt Silenum fuisse Bacchi aluminum, quia vinorum virtus, omnes etiam predictas turpitudines augeat. Idcirco dicebatur ab asino veli solitus, quia cardi sunt plerunque & inutiles negotiis, qui plus potare solent, quam conueniat: nam solupates omnes parum conseruant humanæ vitæ; quippe cum non animum solum, sed corpus etiam rebus omnibus inutile reddant, si plus operæ illis detur, quam natura ipsa polluauerit. ad huius rei sempiternam memoriam & cohoitacionem antiqui eius 20 asinum inter sidera collocatum fuisse tradiderunt. ac de Silenis fatis nunc de Faunis dicamus.

De Faunis.

Cap. I X.

F Auni etiam agricolarum Dei ab antiquis crediti fuerunt, qui, vel qui es-
sent, vel quam haberent formam, nihil est omnino quod ab antiquis scri-
ptoribus percipere possimus; nihil quod Faunus quidam fuit Pici Lati-
norum Regis filius, qui regnauit in Italia, quo tempore Orpheus liberis pa-
tris illa sacrificia instituit, in quibus postea fuit dilaniatus. Faunum fuisse
30 Pici filium in testatur Virg. lib. 7.

Fauno Picus pater, isque parentem

Te Saturne telerrit, tu sanguinis ultimus autor.

Floruit autem Faunus Latinorum Rex, quo tempore Pandion regnauit Athe-
nis. Hic religionem, & Deorum immortalium metum Italos gentibus in-
troduxit, ut ait Lactant. in lib. de falsa religione, cum ante illos patrua om-
nino, aut nulla esset religiovis in Italia cogantio. fama est hunc Faunum Sa-
tyrorum ac Faenorū fuisse patrem, sororemque habuisse Faunam, vel, ut
alii maluerunt, Fatuam. Habuit filium Sterculium; qui primus agrorum
fiercorationem invenit, & idcirco inter Deos fuit relatus. videntur mihi
40 poete, quamvis nihil certum affirmare possum, Faunos animalia potuisse, cū
tanquam equos cornipedes illos Ouidius appellauerit, ita in 2. Fallorum;
Cornipedi Fauno casa de more capella.

Venit ad exiguae turba votata dapes.

Tribuerunt illis cornua preterea, ut tellatur idem in eodem libro;

Tertia post idos nudos aurora Lupercos

Alspicit; Fauni sacra bicornis esunt.

Coresabantur pineis ramis, quod illa arbor grata sibi esse putaretur, ut re-
statur Ouid. in Oenone;

autem illi aucto. a. 112

Corni-